

MISIUNEA RESTRÂNSĂ DE OBSERVARE A ALEGERILOR
Republica Moldova, Turul doi de scrutin pentru funcția de primar,
19 iunie 2011

COMUNICAT PRIVIND CONSTATĂRILE ȘI CONCLUZIILE PRELIMINARE

Chișinău, 20 iunie 2011 – Ca urmare a unei invitații din partea Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova și în baza recomandării Misiunii de Evaluare a Necesităților (MEN), Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (BIDDO) a lansat o Misiune Restrânsă de Observare a Alegerilor (MROA) pe data de 9 mai în Chișinău pentru alegerile locale generale din 5 iunie 2011. MROA OSCE/BIDDO a rămas în țară pentru a observa turul doi de scrutin din 19 iunie.

Turul doi de scrutin a fost evaluat în ceea ce privește conformitatea cu angajamentele OSCE și cu standardele internaționale pentru alegeri democratice, precum și cu legislația Republicii Moldova. Acest comunicat trebuie privit în corelație cu Comunicatul privind constatările și concluziile preliminare publicat pe 6 iunie, după primul tur de scrutin.¹ Evaluarea generală a alegerilor va depinde, în parte, de desfășurarea etapelor rămase din procesul electoral, care includ numărarea și totalizarea voturilor. OSCE/ODIHR va publica la aproximativ opt săptămâni de la finalizarea procesului electoral un raport final cuprinzător care va include recomandări pentru potențiale îmbunătățiri.

În conformitate cu metodologia standard OSCE/ODIHR pentru MROA, misiunea a inclus observatori pe termen lung, însă nu și observatori pe termen scurt. MROA OSCE/BIDDO nu a efectuat o observare cuprinzătoare și sistematică a procedurilor din ziua alegerilor, însă a vizitat un număr limitat de secții de votare.

CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII PRELIMINARE

Perioada între primul tur al alegerilor locale generale din 5 iunie și turul doi, care a avut loc pe 19 iunie a fost caracterizată de respectarea drepturilor și libertăților fundamentale. Concurenții electorali au avut în continuare oportunități echitabile pentru desfășurarea campaniilor sale. Mediul competitiv de campanie în toată țara a oferit alegătorilor alternative politice distincte. Cursa pentru funcția de primar al municipiului Chișinău a fost extrem de încărcată, constituind o competiție de importanță politică națională. Procesul premergător turului doi de scrutin a subliniat necesitatea de îmbunătățire a înregistrării alegătorilor și a regulamentului de finanțare politică, precum și de clarificare ulterioară a legislației, inclusiv a prevederilor cu privire la al doilea tur de scrutin. Agregarea și publicarea rezultatelor preliminare ale turului doi de scrutin de către Comisia Electorală Centrală (CEC) a fost transparentă și eficientă, o îmbunătățire considerabilă față de primul tur de scrutin.

Turul doi de scrutin s-a desfășurat în 512 din 898 localități, inclusiv și în Chișinău. Din numărul total de 1024 candidați pentru turul doi, 208 sunt femei. Nivelul agitației electorale a scăzut considerabil în perioada dintre cele două scrutine. Câteva mitinguri mari au avut loc în Chișinău înainte de turul alegerilor din 19 iunie. Mitingurile au prezentat o retorică puternică de dezbinare, care a subliniat polarizarea forțelor politice. Candidații la funcția de primar al municipiului Chișinău s-au acuzat reciproc de utilizarea necorespunzătoare a fondurilor publice în conducerii primăriei în trecut. Pe 9 iunie, partidele Alianței pentru Integrare Europeană (AIE) au emis o declarație comună de susținere reciprocă în cursa împotriva candidaților din afara AIE. De asemenea, ei au susținut candidatul Partidului Liberal (PL) la funcția de primar al municipiului Chișinău. După cum s-a observat și înainte de primul tur de alegeri din 5 iunie, rapoartele concurenților electorali cu privire la turul doi nu au respectat pe deplin prevederile de finanțare a campaniei. Acest lucru subliniază în mod repetat necesitatea de dezvoltare continuă a supravegherii financiare a campaniei și a mecanismelor de executare.

---

¹ A se vedea Comunicatul privind constatările și concluziile preliminare referitor la primul tur de alegeri care a avut loc pe 5 iunie, disponibil pe adresa: www.osce.org/odihr/78446.

Mediul de desfășurare a campaniei în perioada dintre cele două tururi a fost afectat de o controversă cu privire la rezultatele votării din 5 iunie pentru funcția de primar al municipiului Chișinău. Această controversă a fost cauzată de informația contradictorie transmisă de anumite surse de informare în masă în primele ore ale zilei de 6 iunie și de rezultatele preliminare anunțate de CEC ulterior în aceeași zi. Unele mijloace de informare în masă au raportat că un candidat a ieșit învingător în primul tur. Aceste rapoarte s-au bazat pe datele neoficiale oferite de președintele Consiliului electoral de circumscripție (CC) Chișinău cu privire la rezultatele pentru municipiul Chișinău, cu excepția suburbiilor Chișinăului. Rezultatele preliminare complete anunțate de CEC au indicat că nici un candidat nu a câștigat în primul tur. Concurenții electorali au acceptat aceste rezultate deoarece nu au fost depuse contestații legale.

Cu toate că CEC a anunțat până la termenul limită legal din 10 iunie, rezultatele votării din 5 iunie și a cerut desfășurarea turului doi de scrutin, transparența totalizării rezultatelor a fost afectată de întârzierile în publicarea rezultatelor preliminare și de actualizările neregulate ale informației de către CEC pe pagina sa web. Datele cu privire la voturile valabile exprimate pentru fiecare concurent pe Birou electoral al secțiilor de votare (BSV) au fost făcute disponibile pe pagina web doar în seara zilei de 7 iunie. Rezultatele complete și dezagregate pe BSV au devenit disponibile abia pe 14 iunie.

Majoritatea contestațiilor din zilele de după alegeri au reprezentat cereri de renumărare a voturilor. În general, contestațiile s-au bazat pe acuzații de nereguli cu privire la invalidarea buletinelor de vot și obstrucționarea procesului de observare în timpul numărării, precum și pe acuzații asupra membrilor BSV că ar avea legături de rudenie cu concurenții electorali. Observatorii pe termen lung ai MROA OSCE/BIDDO au fost informați de judecătorii că zece cereri de renumărare a buletinelor de vot au fost admise.² În cazurile de renumărare, urmărite de MROA OSCE/BIDDO, procedurile aplicate au variat, în parte datorită instrucțiunii târzii din partea CEC cu privire la acest subiect. În general, renumărarea a confirmat rezultatele inițiale. Cu toate acestea, într-o instanță, renumărarea a rezultat în realocarea mandatelor într-un consiliu local. În altă instanță, s-a stabilit că un candidat a fost ales în primul tur. Într-un caz, instanța a dispus votarea repetată în secția de votare în care candidatul pentru funcția de consilier local și-a retras candidatura din cursa electorală, dar nu a fost înlăturat din buletinele de vot; votarea a fost combinată cu votarea din 19 iunie. În Chișinău, PL a solicitat renumărarea voturilor în cursa pentru consiliul municipal Chișinău. Judecătoria a respins demersul; cu toate acestea, la apelul declarat, instanța de recurs a dispus ca renumărarea voturilor să fie efectuată după finalizarea alegerilor pentru funcția de Primar.

În perioada dintre cele două tururi de scrutin au persistat preocupări ce țin de precizia listelor alegătorilor și alte aspecte ale înregistrării alegătorilor. O continuă lipsă de claritate cu privire la reședință și domiciliu în determinarea locului, în care alegătorul are dreptul să voteze, a subliniat necesitatea unei modificări legale. De asemenea, unele partide politice au semnalat manipulări motivate politic ce țin de înregistrarea reședinței. Adițional, o analiză a datelor CEC a scos la iveală că în aproximativ 16 la sută din secțiile de votare, numărul alegătorilor incluși în listele suplimentare pe data de 5 iunie a fost mai mare de 5 la sută din alegătorii care au participat la alegeri.

Codul Electoral (CE) nu conține prevederi detaliate cu privire la desfășurarea turului doi de scrutin. Acest fapt a cauzat anumite neconcordanțe între BVS. Comisiile electorale au înțeles în mod diferit cerințele cu privire la raportarea finanțării campaniei și informarea alegătorilor despre ora și locul desfășurării alegerilor. De asemenea, a persistat o anumită incertitudine cu privire la versiunea listelor de alegători care urma să fie utilizată pentru alegerile din 19 iunie și valabilitatea cererilor de votare mobilă depuse înainte de primul tur pentru turul doi de scrutin.

CEC a continuat să funcționeze în mod colegial și imparțial în perioada premergătoare turului doi. Într-o decizie adoptată cu patru zile înainte de turul doi de scrutin, CEC a recomandat BSV de a înlătura draperiile de la cabinele de vot. Această instrucțiune a urmat acuzațiilor repetate cu privire la diferite scheme de cumpărare a voturilor care au fost aduse în atenția CEC. Inițial, hotărârea a fost menținută de

---

² Informația completă și oficială cu privire la renumărare nu a fost disponibilă la momentul scrierii.

Curtea de Apel Chișinău, dar a fost anulată de către Curtea Supremă de Justiție în seara zilei dinaintea alegerilor.

În perioada premergătoare turului doi, raportarea de către posturile TV monitorizate de MROA OSCE/BIDDO s-a centrat pe rezultatul alegerilor din 5 iunie. De asemenea, o reflectare substanțială a fost acordată unei declarații a unui anumit stat străin cu privire la desfășurarea alegerilor locale generale și răspunsului oficial al Republicii Moldova la această declarație. Mijloacele de informare în masă, de asemenea, au reflectat și comentat în mod activ împrejurările decesului unui șef de campanie a unui candidat independent proeminent într-o explozie de mașină pe data de 7 iunie. Cazul este în curs de investigare de către Procuratura Generală.

Acoperirea dedicată campaniilor concurenților electorali s-a intensificat doar cu câteva zile înainte de turul doi de scrutin. Radiodifuzorii monitorizați de MROA OSCE/BIDDO au dedicat marea parte a reflectării sale, 60 la sută, cursei pentru alegerea primarului municipiului Chișinău.³ Reflectarea altor curse electorale a fost limitată. În buletinele de știri prime time și programele ce țin de evenimente curente, toate posturile TV monitorizate,⁴ cu excepția NIT, au oferit o acoperire mai mare candidatului PL la funcția de primar al municipiului Chișinău (susținut de AIE), ea variind între 53 și 64 la sută, în general, având un ton neutru. Candidatul Partidului Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM) a primit o acoperire mai mică, care a variat între 36 și 47 la sută, în general, fiind neutră. Reflectarea campaniei electorale de către postul TV NIT a confirmat tendința observată înainte de primul tur al alegerilor: postul de televiziune a acordat 84 la sută din timpul de antenă candidatului PCRM, în general, în ton neutru, și 17 la sută reflectării, în mare parte negative, candidatului opus.

Majoritatea posturilor TV monitorizate au găzduit dezbateri electorale. Cu toate acestea, în câteva cazuri, radiodifuzorii au raportat că candidații nu s-au prezentat, fapt ce a rezultat în anularea dezbaterilor sau desfășurarea acestora cu un singur candidat. Ambii candidați la cursa de primar al municipiului Chișinău au folosit extensiv publicitatea electorală plătită. Partidul Democrat din Moldova (PDM) a fost unicul partid, care a procurat timp de antenă la posturile TV monitorizate pentru promovarea a șase candidați la funcția de primar. Spoturile publicitare de educare a alegătorilor, care au fost produse de CEC pentru al doilea tur de scrutin, au fost difuzate de majoritatea radiodifuzorilor monitorizați.

Ziua alegerilor a fost una calmă și, în general, BSV au respectat procedurile de votare prevăzute, în secțiile de votare vizitate. BSV nu au fost oficial informați despre hotărârea Curții Supreme de Justiție din seara zilei precedente turului doi de scrutin, despre necesitatea plasării draperiilor la intrarea în cabinetele de vot. Aceasta a dus la o practică inconsistentă și drept rezultat secretul votului a fost compromis în unele cazuri. Aceasta, de asemenea, s-a datorat faptului că alegătorii deseori nu pliau buletinele sale de vot marcate. Observatorii MROA OSCE/BIDDO au constatat că în unele cazuri alegătorii s-au arătat nemulțumiți de lipsa draperiilor la intrarea în cabinetele de vot.

Într-un sat din raionul Ungheni, CEC a stopat procesul de votare pe motiv că buletinele de vot conțineau candidatul greșit; cazul urmează să fie examinat de către judecătoria. Un caz de transportare a alegătorilor moldoveni din teritoriul străin în ziua alegerilor a fost mediatizat și a fost calificat de către partidele politice drept un subiect litigios.

Numărarea și totalizarea rezultatelor alegerilor monitorizate de observatorii OSCE/BIDDO s-a desfășurat, în general, într-un mod eficient, fără careva neregularități și probleme legate de transparență. Într-un efort binevenit, CEC a actualizat frecvent rezultatele alegerilor segmentate pe BSV, pe pagina sa web de-a lungul nopții alegerilor și a desfășurat regulat conferințe de presă. Rezultatele preliminare complete ale scrutinului pentru funcția de primar al municipiului Chișinău au fost disponibile la primele ore ale dimineții în ziua de după alegeri. Prezența pe țară anunțată la urnele de vot a fost de 53.74 la sută.

---

³ Monitorizarea s-a centrat pe reflectarea programelor editoriale în prime time, inclusiv a buletinelor de știri, programelor analitice și dezbaterilor. Perioada de monitorizare: 9-17 iunie.

⁴ Moldova 1, Prime TV, NIT, PRO TV, Jurnal TV și Publika TV.

*Versiunea în limba engleză a acestui comunicat este singura versiune oficială.
O traducere neoficială în limbile de stat și rusă este de asemenea disponibilă.*

Informații despre misiune și mulțumiri

În urma unei invitații din partea Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova și în baza recomandării Misiunii de evaluare a necesităților, OSCE/BIDDO a lansat o Misiune restrânsă de observare a alegerilor (MROA) în Chișinău pe 9 mai. Dl Gerald Mitchell este șeful MROA OSCE/BIDDO, care este alcătuită dintr-o echipă formată din 11 experți de bază și 14 observatori pe termen lung amplasați pe teritoriul țării. Nouă observatori pe termen lung au rămas în țară pentru a observa turul doi de scrutin pe 19 iunie.

MROA OSCE/BIDDO dorește să mulțumească Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Comisiei Electorale Centrale și altor autorități naționale și locale pentru asistența și cooperarea de care au dat dovadă pe parcursul perioadei de observare a alegerilor. De asemenea, MROA OSCE/BIDDO dorește să-și exprime aprecierea sa față de Misiunea OSCE în Moldova și altor ambasade și organizații internaționale acreditate la Chișinău pentru suportul și cooperarea acestora.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să contactați:

- Dl Jens Eschenbaecher, Purtător de Cuvânt OSCE/BIDDO, + 48 22 520 06 00
- Dra Tatyana Bogussevich, Consilier Electoral OSCE/BIDDO, +48 22 520 06 71

Misiunea restrânsă de observare a alegerilor OSCE/BIDDO:

Republica Moldova, mun. Chișinău, MD-2004, str. Ștefan cel Mare 171/1, Centrul de Finanțe și Business, etajul 3, tel.: (+373 22) 84 30 32, 84 30 34; fax: (+373 22) 84 30 38;

e-mail: office@odihr.md, pagina web: www.osce.org/odihr/elections